

Hida Can

<https://orcid.org/0009-0007-8629-4351>

Officer, Dicle district national education directorate, Türkiye, sevgi.2321@hotmail.com

Barış Çeçen

<https://orcid.org/0009-0005-7273-5131>

Teacher, Cumhuriyet primary school, Türkiye, bariscecen21@gmail.com

Özgül Erdugan

<https://orcid.org/0009-0007-7954-3268>

Teacher, Cumhuriyet primary school, Türkiye, o2gulo2kan@hotmail.com

Medine İla

<https://orcid.org/0009-0007-6660-6071>

Teacher, Cumhuriyet primary school, Türkiye, ilamedine@gmail.com

Ash Yılmaz

<https://orcid.org/0009-0006-5882-9083>

Teacher, Kazım Karabekir primary school, Türkiye, asli_tiknaz@hotmail.com

İdris Demir

<https://orcid.org/0000-0002-1494-0218>

Teacher, Seyrantepe primary school, Türkiye, demirid@windowslive.com

Zinnur Malbora

<https://orcid.org/0009-0008-2391-6472>

Teacher, Cumhuriyet primary school, Türkiye, zinnurmalboraa@gmail.com

Atıf Künyesi | Citation Info

Can, H., Çeçen, B., Erdugan, Ö., İla, M., Z., Yılmaz, A., Demir, İ., & Malbora, Z. (2025). İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Okuma Alışkanlığı Özelliklerinin İncelenmesi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 12 (1), 240-249. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15515900>

İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Okuma Alışkanlığı Özelliklerinin İncelenmesi

Öz

Bilgi edinmenin temel aracı olan okuma, yaşam boyu öğrenmenin de temelidir. Okuma, bilgi edinmede ve yaşam boyu öğrenmede önemli bir faktördür. Temel okuma, herhangi bir bireyin kazanması gereken en önemli becerilerden biridir. Okumanın bir alışkanlığa dönüşmesi, bireylerde okumaya karşı olumlu bir tutumun gelişmesiyle mümkündür. Bu tutumun kazanılmasında ve gelişmesinde çeşitli

toplumsal oluşumlar önemli rol oynamaktadır. Bu doğrultuda bu konunun amacı ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin okuma alışkanlığı özelliklerinin incelenmesidir. Araştırma tanımlayıcı, kesitsel ve ilişkisel tiptedir. Araştırmanın evreni 2024-2025 eğitim öğretim yılında Diyarbakır Bağlar da çalışan öğretmenlerden oluşmaktadır. Veriler, “Demografik Bilgiler Formu” ve “Kitap Okuma Alışkanlığı Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Veri toplama süresi yaklaşık 8-12 dakika sürmüştür. Araştırma bulgularına göre cinsiyet, yaş, okuttuğu sınıf durumu gibi demografik özellikleri ile Kitap Okuma Alışkanlığı Ölçeğinin puan ortalamaları karşılaştırıldığında, öğretmenlerin demografik sorular ile ölçekler arasında istatistiksel olarak cinsiyet ve yaş değişkeninde anlamlı bir fark bulunurken diğer değişkenlerde anlamlı bir fark bulunamamıştır. ($p>0,05$)*

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Kitap, Okul, Öğretmen, Sınıf

Investigation of Reading Habit Characteristics of Teachers Working in Primary Schools

Abstract

Reading, which is the basic means of acquiring knowledge, is also the basis of lifelong learning. Reading is an important factor in acquiring knowledge and lifelong learning. Basic reading is one of the most important skills that any individual should acquire. The transformation of reading into a habit is possible with the development of a positive attitude towards reading in individuals. Various social formations play an important role in the acquisition and development of this attitude. In this respect, the aim of this study is to examine the reading habit characteristics of teachers working in primary schools. The research is descriptive, cross-sectional and relational. The population of the research consists of teachers working in Diyarbakır Bağlar in the 2024-2025 academic year. The data were collected using the ‘Demographic Information Form’ and ‘Reading Habit Scale’. The data collection period lasted approximately 8-12 minutes. According to the findings of the research, when the mean scores of the Book Reading Habit Scale were compared with the demographic characteristics such as gender, age, and class status, a statistically significant difference was found between the demographic questions of the teachers and the scales in the gender and age variables, while no significant difference was found in other variables. ($p>0.05$)*

Keywords: Education, Book, School, Teacher, Classroom

Giriş

Yazının icadından günümüze kadar okumanın bilgiye sahip olmak için ilk başvurulacak yollardan biri olduğu görülmektedir. Aynı zamanda, okuma, bireyin ilk okuma yazma becerisini edinmesiyle başlayan ve hayat boyu süren en önemli becerilerinden biridir. Okuma, gözün gördüğü yazı sembollerini anlamlı hâle getirirken, görme, dikkat, algılama, hatırlama, seslendirme, anlamlandırma, sentezleme, çözümleme ve yorumlama gibi bileşenlerin işe koşulduğu karmaşık zihinsel bir süreçtir (Coşkun, 2002). Bu tanımlardan hareketle okumanın birey açısından ne denli önemli olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda çocukların okumayı öğrenmeleri ne kadar önemli ise onların okuma alışkanlığını edinmeleri için öğretmenlerinde

okuma alışkanlığı bir o kadar önem arz etmektedir. Kişinin okumayı alışkanlık haline getirmesi ilkökul yıllarından başlayıp hayat boyu devam etmektedir. Bu alışkanlıkla birlikte kişilerde eleştirel, yorumlayıcı, çözümleyici bakış açısı ile birlikte analitik düşünme davranışı açığa çıkmaktadır. Bu alışkanlığı edinen bireyler hayatı boyunca kitap okumayı bir ihtiyaç olarak görür ve böylece zihinsel kapasitelerinin gelişimine olumlu katkılar sağlar. Buradan hareketle öğretmenler ne kadar çok okurlarsa okuma alışkanlığı edindirmesinde o kadar iyi birer birey olurlar ve buna bağlı olarak da üretken, sosyal ve sivil yaşama ayak uydurabilen olarak yaşamalarını kolaylaştırırlar. Bir toplumun gelişmişlik düzeyi ve refah seviyesi okunan kitap sayısı ile doğru orantılıdır. Bunun yanı sıra okumak ve okumayı alışkanlık haline getirmek başarının bir ön koşulu olmasıyla beraber yaşam boyu öğrenmelere de katkı sağlamaktadır (Bircan & Tekin, 1989; Göçer, 2017; Yıldız, 2015). Okuma alışkanlığı edindirmede öğretmen veli işbirliği de çok önemlidir. Öğrencilerin okuma alışkanlığı edinmesinde izlenecek yolları, yapılacak uygulamaları öğretmen ile velinin iyi bir şekilde organize etmesi gerekmektedir. Gelişen ve değişen dünyada ön plana çıkan teknoloji bireylerin okuma alışkanlığı edinmesinin önüne geçtiği bilinci ile hareket edilmesi gerekmekte olup uygulanacak stratejiler de bu doğrultuda olmalıdır. Bu işbirlikçi çalışmada büyük bir sorumluluk, sınıfta okuma grupları düzenlemek, okumaları kaydetmek, okunan kitaplarla ilgili etkinlikler düzenlemek, sınıf kütüphanesi oluşturmak ve okuma yoluyla okumayı teşvik etmek gibi stratejileri içeren sınıf öğretmenine düşmektedir. Tüm bunları yapabilmek için kitap okumayı alışkanlık haline getirmiş olmak gerekir. Okumayı paylaşmak, okuma yarışmaları düzenlemek, iyi okuyucuları kutlamak ve sınıf dışında okumayı teşvik etmek, kitap kulüpleri düzenlemek, okumaları kaydetmek, okunan kitaplarla ilgili etkinlikler düzenlemek ve sınıf kütüphanelerini kurulum ve ortak okuma, okuma yoluyla rol modellemek gibi. Yarışmaların planlanması, iyi okuyucular için ödülleri ve okumanın teşvik edilmesi kullanılmalıdır. Dolayısıyla öğretmenler, öğrencilere öğrenme alışkanlıkları ve becerileri kazandırmada kilit rol oynar. Bu nedenle, öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıkları düzeylerinin incelenmesi, eğitim sisteminin daha etkili hale getirilmesi için önemli bir adımdır. Bu araştırma, öğretmen adaylarının kitap okuma tutumları ile bireysel farklılıkları objektif bir perspektifle anlamamıza bilimsel bir katkı sunacaktır. Bu farklılıkları anlamının, öğretmen eğitim programlarının ve müfredatının bireysel ihtiyaçlara daha iyi cevap vermesine olanak tanıyacağı değerlendirilmektedir. Mevcut çalışma ile araştırılan cinsiyet, yaş ve sınıf gibi demografik değişkenlere dayalı alt problemler, öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıkları ile kişisel düzeyleri arasındaki potansiyel farklılıkları ortaya çıkaracaktır. Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin kitap okuma alışkanlıkları ile sosyo-demografik özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığını araştırmaktır. Yapılacak bu çalışma

ile gelecek araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu amaçla bu araştırma ile aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmaktadır sunmaktadır. Öğretmen adaylarının kitap okuma tutumları ne düzeydedir? Öğretmen adaylarının kitap okuma tutumları cinsiyet, yaş ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1. Okuma Alışkanlığı

Okuma alışkanlığı birey tarafından bir gereklilik ve keyif kaynağı olarak kabul edildiği sürece yaşamı boyunca sürekli, düzenli ve eleştirel bir şekilde uygulanacaktır. Okuma alışkanlığı yaşam boyu öğrenmenin temelidir. Bir kişinin yaşam boyu öğrenen olabilmesi için yaşamı boyunca düzenli olarak okuması gerekir.

Okumak insanın kendisini ve yaşadığı çevreyi tanıması, yaşamı daha yaşanabilir hale getirebilmesi için edinmesi gereken bir alışkanlıktır (Alaca & Kızılöz, 2015). Okuma alışkanlığı bireyin entelektüel gelişimine doğrudan katkı sağlar, ana dilini doğru ve yerinde kullanmasını sağlar, kelime hazinesini zenginleştirir, sağlıklı ve güçlü bir kişilik gelişmesine katkı sağlar, iletişim becerilerini güçlendirir, eğitimin gelişmesine katkı sağlar. Ve eğitim başarınızı artırır. Okuma alışkanlığı kişinin hayatını olumlu yönde etkiler. Aktif ve girişimci bir kişilik, entelektüel gelişime, akademik başarıya, gelişmiş iletişim ve dil becerilerine ve eleştirel düşünmeye katkıda bulunur (Yılmaz, 2002). Okuma alışkanlığının gelişebilmesi için kişinin yaşamı boyunca sürekli ve düzenli olarak okuması ve okuduğu her metni eleştirel bir gözle değerlendirmesi gerekir.

İstenilen hedefe ancak tüm eğitim sisteminin ve tüm öğrenme sürecinin temeli olan okuma becerisinin alışkanlık haline gelmesiyle ulaşılabilir. Bilginin yaşamın her aşamasında gerekli ve kaçınılmaz olması, okuduğunu anlama becerisinin geliştirilmesini gerektirmektedir. Okuma alışkanlığı kişisel ve toplumsal gelişimin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Okuma alışkanlığı, bireyin okumayı öğrendikten sonra okumaktan keyif alabilmesi için kazanması gereken temel bir beceridir. Okuma alışkanlığı öncelikle örgün eğitim yoluyla kazanılan bir beceridir. Eğitim sistemindeki öğrenciler bu beceriyi küçükken öğrenmezlerse yetişkinlikte öğrenmeleri çok zor olacaktır. Bu nedenle eğitim sistemi öğrencilere hızlı okumayı, doğru okumayı veya her ikisini birden öğretebilir. Ayrıca öğrencileri araştırma yapmaya ve bunu öğretmenlere ve diğer kaynaklara yönlendirmeye teşvik edebilir. Yılmaz (2010) göre okuma alışkanlığı günümüz dünyasında toplumsal büyümenin en önemli faktörlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle erken çocukluk döneminde okuma alışkanlığının geliştirilmesinin sosyal ve kişisel gelişim açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

ALA (Amerikan Kütüphaneciler Birliği), bir kişinin yılda okuduğu toplam kitap sayısına göre aşağıdaki okuma alışkanlığı düzeylerini sınıflandırmıştır:

- Okumayan: Kitap okumayan kişi.
- Hafif Okuyucu: Yılda 1-5 kitap okuyan kişi.
- Orta derecede okuyucu: Yılda 6 ila 20 kitap okuyan kişi.

• İyi okuyucu: Yılda 21 veya daha fazla kitap okuyan kişi. Okuma alışkanlığını bir zorunluluk ve zevk kaynağı olarak kabul eder, yaşamı boyunca düzenli ve sürekli olarak eleştirel/inceleyci okumalar yapar. Buradaki davranışlar temel ve işlevsel okuryazarlık becerilerini içerir. Dolayısıyla okuma alışkanlığı temel ve işlevsel becerilerden sonra üçüncü basamakta yer almaktadır (Yılmaz, 2002).

Şekil 1: Okuma Alışkanlığında Basamaklar
(Yılmaz, 2002, s. 31)

Okuma alışkanlığı küçük yaşlarda başlayıp yaşam boyu devam etmektedir. Yapılan araştırmalar okuma alışkanlığının sadece küçük yaşlarda değil, insan yaşamının her döneminde kazanılabileceğini göstermiştir. Okuma alışkanlığı, okumayı hayatın vazgeçilmez bir faaliyeti olarak görme gerçeğidir (Özen, 2001).

2. Araştırmanın Yöntemi

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma kesitsel, tanımlayıcı ve ilişkisel tiptedir. İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin okuma alışkanlığı ile sosyo demografik özellikleri arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaçlayan bu araştırmada “İlişkisel Tarama Modeli” kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla değişken arasında ortak değişkenliğin varlığını belirlemeyi amaçlayan bir tarama yaklaşımıdır (Yıldırım & Şimşek, 2011).

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi

Araştırmanın evreni 2024 yılında Diyarbakır Bağlar ilçesinde bulunan devlet okullarında çalışan 400 öğretmenden oluşmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Erkek	187	46,8

Kadın	213	53,2
Sınıfınız		
1. Sınıf	90	22,5
2. Sınıf	113	28,2
3 Sınıf	97	24,3
4. Sınıf	100	25,0
Yaş		
25-35	143	35,7
36-45	155	38,7
46+	102	25,4

2.3. Veri Toplama Araçları

A. Demografik Bilgiler Formu: Okul idarecilerine ait demografik bilgileri toplamaya yönelik olan bu formda; cinsiyet, yaş ve sınıf durumu gibi özellikler yer almaktadır.

B. Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği (KOAITÖ): Bu ölçek Gömleksiz (2004) tarafından geliştirilmiştir. 5’li Likert tipinde olan ölçek, 21’i olumlu, 9’u olumsuz olmak üzere 30 maddeden oluşmaktadır. Asal eksenlere göre döndürülmüş temel bileşenler analizi sonuçlarına göre ölçek, altı alt boyuttan oluşan bir ölçektir. Ölçeğin bütün olarak alpha güvenirlik katsayısı 0.90 olarak hesaplanmıştır. Öğretmen adaylarına online olarak dağıtılmış ve cevaplar da online olarak toplanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

Veriler, yüz yüze görüşme tekniği ile toplanmıştır. Ardından anket formlarını doldurmaları istenmiştir. Veriler, yaklaşık 12 dakikada doldurulmuştur. Ölçeğin güvenirliği için maddelerin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayılarına bakılmıştır. Ölçeğin geneline ait güvenirlik katsayısı .90 olarak hesaplanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Çalışma verileri SPSS-22.0 programına (Sosyal Bilimler İstatistik Paketi) aktarılmış ve ardından verilerin normalliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Araştırma verileri analiz edilirken aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzde, t-testi ve ANOVA hesaplanmıştır. Ayrıca korelasyon analizi de kullanıldı (Yıldırım & Şimşek, 2011).

3. Bulgular

Bu bölümde alt amaçlara göre araştırma bulgularına yer verilmiştir. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlık düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Ölçek Alt Boyutlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Kitap Okuma Alışkanlığı Ölçeği	N	$\bar{X}$	SS	Madde Sayısı
Kitap Okuma Alışkanlığı	400	2,99	,157	30

Tablo 2'ye bakıldığında öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıkları tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanın ortalaması $\bar{X}=2,99$ 'dir. Bu değer öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarını “orta düzeyde” sergiledikleri şeklinde ifade edilebilir. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarını cinsiyet değişkenine göre fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen t-Testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine ilişkin t-testi sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	P
Kitap Okuma Alışkanlığı Ölçeği	Erkek	187	2,68	,156	-1,564	374	,001
	Kadın	213	3,01	,114			

*p>0,05

Öğretmenlerin kitap okuma alışkanlıkları ölçeği puan ortalamaları bakıldığında, öğretmenlerin cinsiyet ile kitap okuma alışkanlıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarını sınıf değişkenine göre fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen Anova sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlık düzeylerinin sınıf değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Sınıf düzeyi	N	$\bar{X}$	ss	Varyansın kaynağı	sd	F	p	Anlamlı fark
Kitap Okuma Alışkanlığı Ölçeği	1. Sınıf	90	3,20	,110	Gruplar arası	112	,687	,199	---
	2. Sınıf	113	2,68	,125	Gruplar içi	87			
	3. Sınıf	97	2,89	,89	Toplam	91			
	4.Sınıf	100	3.01	,114		116			

Öğretmenlerin kitap okuma alışkanlıkları ölçeği puan ortalamaları bakıldığında, öğretmenlerin kitap okuma alışkanlığı ölçeği ile sınıf düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. *p>0,05 Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarını yaş

değişkenine göre fark olup olmadığını değerlendirmek için gerçekleştirilen Anova sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlık düzeylerinin yaş durum değişkenine ilişkin ANOVA testi sonuçları

Boyutlar	Ekonomik Düzeyi	N	$\bar{X}$	ss	Varyansın kaynağı	Sd	F	p	Anlamlı fark
Kitap Okuma Alışkanlığı Ölçeği	25-35	143	3,01	,77	Gruplar arası	58	,997	,002	---
	35-45	155	3,20	,86	Gruplar içi	103			
	46+								
		102	3,36	,98	Toplam	114			

Öğretmenlerin kitap okuma alışkanlıkları ölçeği puan ortalamaları bakıldığında, öğretmenlerin kitap okuma alışkanlığı ölçeği ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. * $p>0,05$

Sonuç

İlköğretim okullarında çalışan Öğretmenlerin kitap okuma alışkanlıkları ile sosyo-demografik özelliklerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın birinci araştırma sorusu bağlamında öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutumları incelenmiş ve öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre öğretmen adaylarının büyük bir kısmı kitap okumaya yüksek düzeyde ilgi göstermemektedir ancak yüksek düzeyde de ilgi göstermemektedir. Literatür incelendiğinde mevcut araştırma sonuçlarını destekleyen ve desteklemeyen araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Saracalıoğlu, Yenice & Karasakaloğlu (2009) sınıf öğretmeni adaylarının okuma ilgilerinin orta düzeyde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Kalyoncu da (2013) sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulamamıştır. İlgar, İlgar & Topaç'ın (2015) çalışması, okul öncesi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre kitap okuma alışkanlıklarında, kadın adayların lehine anlamlı bir ilişki tespit etmiştir. Göksel, Caz, Zorba & Gümüşdağ (2016) tarafından yapılan çalışmada ise sevgi, alışkanlık, gereklilik alt boyutlarında kadınlar lehine anlamlı farklılık tespit edilmişken diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Demir'in (2009) araştırması sonucunda ise kitap okuma alışkanlıkları alt boyutlarında cinsiyet ve öğrenim görülen bölüm arasında belirgin bir farklılık tespit edilmiştir. Göksel, Caz, Zorba ve Gümüşdağ (2016)'ın çalışmasının sonucunda, kadın öğrencilerin erkek öğrencilere kıyasla daha çok kitap okudukları bulunmuştur. Farklılaşan çalışmalar da bulunmaktadır. Yılmaz (2010) tarafından hemşirelik bölümü öğrencileri üzerinde yapılan çalışmada cinsiyet açısından

anlamli bir iliski belirlenememiştir. Yılmaz (2010) ve Gömleksiz (2004) çalışmalarında öğretmen adaylarının kitap okumaya ilişkin tutumlarının yaş değişkenine göre anlamlı derecede farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Sonuç olarak, bu çalışmada ele alınan konunun içerik ve metodolojik olarak benzerlikler taşıdığını anlaşılmıştır. Araştırma sırasında elde edilen bulgular ışığında şu önerilerde bulunulabilir: Çalışmaya ebeveyn ve öğrenciler dahil edilerek evreni genişletilebilir. Araştırmada demografik soruların sayısı artırılarak farklı sonuçlara ulaşılabilir.

Kaynaklar

- Alaca, E. & Kızıllöz, T. (2015). Ankara üniversitesi ve Hacettepe üniversitesi bilgi ve belge yönetimi bölümü öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine karşılaştırmalı bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 29 (3), 515-543.
- Bircan, İ. & Tekin, M. (1989). Türkiye’de okuma alışkanlığının azalması sorunu ve çözüm yolları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 22 (1), 393-410.
- Coşkun, E. (2002). Okumanın hayatımızdaki yeri ve okuma sürecinin oluşumu. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 11, 231-244.
- Demir, T. (2009). İlköğretim II. kademe öğretmen adaylarının okuma alışkanlıkları üzerinde bir araştırma (Gazi Üniversitesi örneği). *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 4 (3), 717-745.
- Göçer, A. (2017). *Türkçe özel öğretim yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Göksel, A. G., Caz, Ç., Zorba, E., & Gümüşdağ, H. (2016). Kitap Okuma Alışkanlığı: Bireysel ve Takım Sporuna İle İlgilenen Üniversite Öğrencileri Örneği. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (55), 195-206.
- Gömleksiz, M. N. (2004). Geleceğin öğretmenlerinin kitap okumaya ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi örneği). *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 1-21.
- İlgar, L., İlgar, Ş., & Topaç, N. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığına ilişkin görüş ve tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 41 (41), 99-116.
- Kalyoncu, R. (2013). Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (45), 281-289.
- Koçak, B., Kurtlu, Y., Ulaş, H., & Epçaçan, C. (2015). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Okumaya Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki. *Ekev Akademi Dergisi*, (61), 211-228.
- Özdemir, E. (1995). *Okuma sanatı*. İnkılâp Kitabevi.
- Özen, F. (2001). *Türkiye’de okuma alışkanlığı*. Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Saracalıoğlu, A., Yenice, N. & Karasakaloğlu, N. (2009). Öğretmen Adaylarının İletişim Ve Problem Çözme Becerileri İle Okuma İlgi ve Alışkanlıkları Arasındaki İlişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, VI (II), 186-206.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Arastırma Yöntemleri*. (8th ed.). Seckin Yayınevi.
- Yıldız, A. K. (2015). Türkiye’de Okuma alışkanlığı kültürü İçin Okul ÖncesiI eğitim kurumlarında anaokulu kütüphanelerinin gerekliliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 45 (208), 90-105.
- Yılmaz, B. (2002). Ankara’daki ilköğretim öğretmenlerinin okuma ve halk kütüphanesi kullanma alışkanlıkları üzerine bir araştırma. *Türk Kütüphaneciler Derneği*, 16 (4), 441-460.
- Yılmaz. E. D. (2010). *Hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeyleri ve kitap okuma alışkanlığına ilişkin tutumları* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. Yök Tez.